

електронного розумного міста. Разом з цим можна запропонувати наступні шляхи змін: оновлення бібліотечної матеріально-технічної бази, створення електронних ресурсів, продуктів та сервісів на основі співпраці з різними структурами, навчання бібліотечного персоналу на курсах підвищення кваліфікації, систематичне проведення моніторингу інформаційних потреб користувачів, навчання населення цифровій грамотності з орієнтацією на майбутнє.

Отже, в умовах цифровізації бібліотека як соціальний інститут, не втративши своїх основних функцій, може стати сучасною інформаційною системою, орієнтованою на сучасних користувачів і буде відповідати умовам зовнішнього розумного середовища.

О. Мар'їна

ЦИФРОВА ЕРА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

O. Marina

DIGITAL ERA OF CULTURAL HERITAGE

У цифрову епоху альтернативна концептуальна основа для розуміння цифрової трансформації у секторі культурної спадщини має розглядатись крізь призму цифрових інновацій у стратегічному процесі моделювання та розвитку культурних послуг.

За часів, коли оцифрування та цифрова творчість стають соціальними та культурними проявами сучасної епохи, бібліотеки, архіви, музеї та окремі спеціалісти в секторі культурної спадщини у багатьох країнах світу реалізують масштабні заходи з переведення в цифровий формат усіх можливих артефактів та джерел, створюють мультимодальний культурний контент, забезпечують його доступність широкому колу користувачів, зокрема інклюзивну складову. Культурні установи змінюють технології та методи роботи, опановують цифрові платформи, відкривають нові можливості для охоплення більш широких аудиторій користувачів. Проте оцифрування культурної спадщини більше не обмежується застосуванням вже звичних технологій, вебплатформ і соціальних медіа. Новаціями стають технології Linked Data, штучного інтелекту, віртуальної і доповненої реальності, а також робототехніки, які революціонізують способи створення (наприклад, у випадку з цифровою спадщиною), збереження, надання доступу та споживання об'єктів культурної спадщини, тобто розвитку культурних послуг. Основна увага при цьому приділяється трансформації маркетингової діяльності установ культури в цифровому просторі, вивченню користувацької аудиторії для створення більш високої цінності культурної спадщини, яку можна донести до користувачів за допомогою персоналізованого підходу.

Водночас цифрові інновації у секторі культурної спадщини унаочнюють нові проблеми для інститутів пам'яті і того, як вони моделюють свої цифрові колекції для відкритого доступу. Культурна спадщина складається з джерел у різних формах і аспектах: матеріальних, нематеріальних, цифрових (born digital та оцифрованих), зокрема пам'ятники, місця, ландшафти, навички, практики, знання, творчість, цифрові колекції культурних установ тощо. Ці ресурси постійно розвиваються, становлять велику цінність для суспільства

з культурної, соціальної та економічної точок зору, проте вони генеруються розмежовано, за різними стандартами, різноманітними соціокомунікаційним структурами. Техніко-технологічні та організаційні аспекти створення, індексування й архівування цифрових артефактів та колекцій культурної спадщини, потребують більш рефлексивного підходу до управління. Зокрема, стратегічними завданнями нині стає створення описових метаданих для управління цифровими ресурсами культурної спадщини, які можуть гарантувати довгострокове збереження, доступність, сумісність і повторне використання.

Крім того, слід зважати, що цифрові інновації нині пропонують інструменти для упорядкування та активізації культурної спадщини не лише як «знімка минулого», а й як постійний динамічний елемент суспільного зростання. З цієї позиції дані перестають бути просто інструментами для спрощення адміністративного управління або поліпшення результатів опрацювання об'єктів культурної спадщини, вони розглядаються у якості цифрових артефактів та також стають важливою складовою нової цифрової культурної спадщини. Аналогічно цифрові бібліотеки, які створюються в результаті оцифрування, мають вирізнитись як об'єкти культури шляхом визначення чітких та однорідних критеріїв для перевірки і сертифікації їх як джерел знань для майбутніх поколінь.

Цифрові інновації змінюють конфігурацію всього сектору культурної спадщини: від створення ресурсів до споживання культурних послуг. Вони створюють складний ландшафт та окреслюють принципово нові завдання, зокрема визначення контекстів культурної спадщини, організаційних моделей збереження культурної спадщини тощо.

Н. Коржук

**АРХИВИ, БІБЛІОТЕКИ ТА МУЗЕЇ В ХХІ СТОЛІТТІ:
ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ**

N. Korzhuk

**ARCHIVES, LIBRARIES AND MUSEUMS IN THE XXI CENTURY:
INNOVATIVE VECTORS OF DEVELOPMENT**

Головним трендом третього тисячоліття є розвиток та активне використання інноваційних технологій архівами, бібліотеками, музеями України, які дозволяють скоординувати діяльність цих установ у новий сучасний напрям та ефективно надавати найсучасніші послуги та продукти користувачам не тільки традиційно, а й віртуально.

Останнім часом, установи все найчастіше використовують засоби мультимедіа, які дозволяють представляти інформацію в комбінованій формі та створювати унікальне середовище для користувачів/відвідувачів міксуючи необхідне інформаційне наповнення: текст, графічне зображення, анімацію, аудіо та відео та інше. Завдяки цьому сучасні архіви, бібліотеки, музеї, що мають спектр телекомунікаційної, цифрової, комп'ютерної техніки, та використовують її для трансляції інформації у різних формах, як у самих установах так і засобами Інтернет-технологій.